



ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا و پیشنهاد راهکارهایی برای مقابله با آثار رکودی ناشی از آن



بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

در فرآیند تهیه و تنظیم لایحه بودجه ۱۳۹۹، براساس پیش بینی عملکرد منابع و مصارف بودجه دولت در سال ۱۳۹۸ و فروض مربوط به برآورد ارقام بودجه دولت در سال ۱۳۹۹، تصویر متغیرهای کلان اقتصادی در سال های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ به شرح زیر برآورد شده بود: (ماخذ: امور اقتصاد کلان)

1399	1398	عملکرد 1397	
0/5	-8/5	-4/9	رشد اقتصادی (درصد)
-4/5	-3/2	-5/6	رشد سرمایه گذاری
28/0	34/0	26/9	نرخ تورم (درصد)
12/6	10/6	12/0	نرخ بیکاری (درصد)

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال جهش تولید

از طرفی، با توجه به شیوع ویروس کرونا در کشور از اواخر بهمن سال گذشته و تحت تاثیر قرار گرفتن بخش های اقتصادی کشور از آن، لازم است ضمن اعمال اقدامات مصوب ستاد ملی مقابله با کرونا و همچنین ستاد اقتصادی دولت، تمهیدات لازم برای مقابله با آثار آن پیش بینی شود. همچنین در راستای تحقق برنامه های مورد نظر جهش تولید در سال ۱۳۹۹، اقداماتی پیشنهاد شده است که باید مورد توجه قرار گیرد.

براساس گزارش صندوق بین المللی پول با عنوان «**تعطیلی بزرگ**»، همه گیری کووید-۱۹ هزینه های انسانی را در سراسر جهان افزایش داده است و اقدامات ضروری برای محافظت از مردم، تاثیرات بسیار شدیدی روی فعالیت های اقتصادی گذاشته است. در نتیجه این همه گیری پیش بینی کرده است که اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۰ حدود ۳ درصد کوچک شود. وضعیتی بسیار بدتر از بحران مالی ۲۰۰۸، که اقتصاد جهانی تنها ۱/۰ درصد کوچک شده بود، اما حالا رشد اقتصاد جهانی برای سال ۲۰۲۰ منفی ۳ درصد پیش بینی شده است.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

صندوق بین المللی پول، برآورد رشد اقتصادی (درصد)

۲۰۲۰	۲۰۱۹	
-۵/۹	۲/۳	آمریکا
-۷/۰	۰/۶	آلمان
-۷/۲	۱/۳	فرانسه
-۹/۱	۰/۳	ایتالیا
-۸/۰	۲/۰	اسپانیا
-۵/۲	۰/۷	ژاپن
-۶/۵	۱/۴	انگلیس
-۶/۲	۱/۶	کانادا
۱/۲	۶/۱	چین
۱/۹	۴/۲	هند
-۲/۳	۰/۳	عربستان
-۶/۰	-۷/۶	ج.ا.ایران
-۳/۰	۲/۹	کل جهان

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

۱- آثار اقتصادی ناشی از تحولات حوزه های مختلف

◀ شکی وجود ندارد که شیوع بیماری کرونا اقتصاد ایران را تحت الشعاع قرار خواهد داد و منجر به کاهش تولید بخش های مختلف و رشد تولید ناخالص داخلی خواهد شد. دولت اعلام کرده است ابزار حمایتی برای پشتیبانی از اقشار آسیب پذیر جامعه مانند کسب و کارهایی که از رکود اقتصادی متضرر می شوند در نظر گرفته است. این در حالی است که دولت خود با مشکلاتی از قبیل کسری بودجه احتمالی، تحریم های خارجی و کاهش قیمت و میزان صادرات نفت رو به رو است که اثرات این حمایت ها را مبهم ساخته است. **براساس اظهارات وزیر امور اقتصادی و دارایی «برآوردها حکایت از آن دارد که تولید ناخالص داخلی تا ۱۵ درصد از کرونا متاثر می شود».**

◀ گزارش بانک مرکزی از آمارهای شاپرک، مبلغ حقیقی تراکنش در پایانه های فروش در اسفندماه ۱۳۹۸ نسبت به اسفند سال قبل بیش از ۱۵ درصد کمتر شده است. هرچند که در زمینه اقلام مصرفی، خریدهای اینترنتی خانوار افزایش یافته است، ولی این رقم قابل مقایسه با خرید از طریق پایانه های فروش نیست. نکته مهم این است که نااطمینانی نسبت به آینده باعث شده است تا خانوار نسبت به خرید کالاهای مصرفی بادوام همچون لوازم خانگی یا خودرو دست نگه دارد و به آینده موکول کند. بنا براین یکی از مهم ترین تاثیرات شیوع کرونا کاهش تقاضای داخلی است

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

◀ افت عرضه کل در اقتصاد به رکود تورمی خواهد انجامید. به بیان دیگر اعمال محدودیت بر عرضه اقتصاد باعث کاهش تولید و افزایش تورم می شود. جنبه مثبت تاثیرپذیری عرضه کل از شوک کرونا به کوتاه بودن آن ارتباط دارد. از آنجا که ویروس کرونا در طول چند ماه ممکن است برچیده شود، اثر این ویروس بر عرضه اقتصاد احتمالاً کوتاه مدت خواهد بود. بنابراین باید انتظار داشت با کمرنگ شدن این بیماری، عرضه نیروی کار در اقتصاد افزایش یابد یا محدودیت های سمت عرضه اقتصاد مرتفع شود و رفتار تورمی از این سمت برطرف شود. البته زمان بندی تحولات فوق اهمیت بسیار زیادی دارد.

◀ براساس گزارش اتاق بازرگانی اصفهان، زیان ناشی از بیماری کرونا معادل ۱۳ درصد تولید ناخالص داخلی سال ۱۳۹۸ است. به موجب این گزارش چنانچه شیوع ویروس کرونا تا نیمه خرداد سال ۱۳۹۹ کنترل شود، آثار منفی آن تا تیرماه پایان می یابد. همچنین با توجه به این که انتظار می رود به دلیل اشاعه بیماری کرونا فعالیت بخش های کشاورزی، صنعت و خدمات به ترتیب ۱۰، ۲۵ و ۵۵ درصد در اسفند ۱۳۹۸ و فروردین ۱۳۹۹ کاهش پیدا کند. نتایج این گزارش نشان می دهد با شیوع ویروس کرونا در ایران و بسته شدن مرزهای هوایی و زمینی کشورهای همسایه به ویژه عراق، بازرگانی خارجی ایران با چالش جدی مواجه شده و بین ۵۰ تا ۷۰ درصد کاهش یافته است.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

◀ در مورد بخش کشاورزی، به نظر می رسد ارزش افزوده بخش تاثیر چندانی از شیوع کرونا نپذیرد و وضعیت مناسب بارش ها نیز رشد گروه کشاورزی به ویژه در زیر بخش زراعت را به دنبال خواهد داشت.

◀ کاهش ارزش افزوده بخش نفت به دلیل کاهش تولید و صادرات نفت تداوم خواهد یافت. در سال ۱۳۹۸ برآورد صادرات در قانون بودجه معادل ۱/۵ میلیون بشکه بود که به طور متوسط حدود ۵۰۰ هزار بشکه در روز محقق گردید. در سال ۱۳۹۹ نیز منابع حاصل از صادرات نفت خام بر مبنای یک میلیون بشکه در روز برآورد شده است که با توجه به تحولات بازار نفت تحقق آن غیرمحمتمل است.

◀ به طور معمول در بحران های اقتصادی، بنگاه های بزرگ دچار آسیب می شوند و رفته رفته مشکلات آن ها به بنگاه های کوچک تر و بازارها سرایت می کند. این بار اوضاع متفاوت است و از همان ابتدا، کسب و کارهای کوچک و متوسط و بازارها و اصناف به طور همزمان دچار بحران شده اند. برخی گزارش ها مؤید این است که **دست کم ۳۰ رشته فعالیت اقتصادی از بحران آسیب دیده اند** و اگر این وضع تداوم یابد ابعاد این آسیب دیدگی هم گسترده و هم تحقق بیشتر می یابد و آثارش می تواند سال ها در اقتصاد ایران باقی بماند.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

◀ در میان بخش های اقتصادی، بازار مسکن هم از این بحران در امان نبوده است و از شرایط خاص حاکم بر کشور متاثر شده است. ماهیت عرضه در بازار مسکن به گونه ای است که نه تنها نیاز به جابه جایی گسترده و پرتعداد نهادهای تولید دارد، بلکه دورکاری در آن مفهومی ندارد و قطعاً نقش منابع بیرونی نیز در آن پررنگ است. سمت تقاضای بازار مسکن نیز تا حدود زیادی مستلزم حضور فیزیکی متقاضی برای انتخاب و انجام زمان بر و پرتعداد خرید است که امکان پذیری آن را در چنین شرایطی زیر سؤال می برد.

◀ بخش خدمات، بیش از پنجاه درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می دهد. ماهیت این بخش، تولید و مصرف همزمان خدمات است. به طور مثال مصرف کننده خدمات آرایشگاهی در لحظه از محصول آرایشگر استفاده می کند و در صورتی که آرایشگر این خدمات را ارائه نکند، امکان جبران این زمان از دست رفته وجود ندارد. خدمات آموزشی، بهداشتی، واسطه گری، رستوران، هتلداری، حمل و نقل، ارتباطات، جهانگردی و از چنین ویژگی برخوردار هستند و باید انتظار داشت که این زیر بخش ها بیشترین آسیب را متحمل شوند.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

◀ عدم تحقق منابع پیش بینی شده در **قانون بودجه سال ۱۳۹۹** مطابق جدول زیر در گزینه خوش بینانه حدود **۸۲۷ هزار میلیارد ریال** و در گزینه دوم حدود **۱۴۹۵ میلیارد ریال** برآورد می شود. مصارف بودجه نیز به دلیل مخارج مورد نیاز مقابله با ویروس کرونا افزایش خواهد یافت. در نتیجه عدم تحقق بودجه به مراتب بیشتر از عدم تحقق های فوق خواهد بود. البته بخشی از مصارف جدید از محل تسهیلات بانکی جدید مصوب ستاد ملی مقابله با کرونا و مجوز یک میلیارد یوروئی استفاده از صندوق توسعه ملی که در بخش های بعد اشاره خواهد شد تامین خواهد گردید.

◀ برآوردهای فوق بر مبنای کاهش صادرات نفت از یک میلیون بشکه در روز مبنای بودجه مصوب به ۳۰۰ هزار بشکه در روز، کاهش قیمت هر بشکه از ۵۰ دلار به ۳۰ و ۲۰ دلار در گزینه های اول و دوم، کاهش رشد تولید ناخالص داخلی از ۵/۰ درصد به ۱۰- و ۱۵- درصد در گزینه های اول و دوم و کاهش واردات از ۴۸ میلیارد دلار به ۳۸ و ۳۰ میلیارد دلار در گزینه های اول و دوم صورت گرفته است.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت ۱۳۹۹

برآورد منابع عمومی دولت در سال ۱۳۹۹ (مبالغ به هزار میلیارد ریال)

عدم تحقق		پیش بینی عملکرد		مصوب	
گزینه ۲	گزینه ۱	گزینه ۲	گزینه ۱		
-۲۸۳/۱	-۲۰۵/۱	۲۶۰۴/۹	۲۶۸۲/۹	۲۸۸۸/۰	درآمدها
-۲۸۳/۱	-۲۰۵/۱	۱۷۶۲/۱	۱۸۴۰/۱	۲۰۴۵/۲	درآمدهای مالیاتی
-۱۳۳/۱	-۹۵/۱	۱۱۴/۵	۱۵۲/۵	۲۴۷/۶	حقوق ورودی
-۱۵۰/۰	-۱۱۰/۰	۱۶۴۷/۶	۱۶۸۷/۶	۱۷۹۷/۶	سایر درآمدهای مالیاتی
♦	♦	۸۴۲/۸	۸۴۲/۸	۸۴۲/۸	سایر درآمدها
-۹۳۲/۰	-۴۱۸/۸	۱۴۲/۹	۶۵۶/۱	۱۰۷۴/۹	واگذاری دارایی های سرمایه ای
-۴۴۱/۵	-۴۱۸/۸	۱۲۷/۹	۱۵۰/۶	۵۶۹/۴	صادرات نفت
-۴۹۰/۵	♦	۱۵/۰	۵۰۵/۵	۵۰۵/۵	سایر
-۲۱۸/۴	-۲۰۳/۵	۱۵۲۸/۸	۱۵۴۳/۷	۱۷۴۷/۲	واگذاری دارایی های مالی
-۱۴۳۳/۵	-۸۲۷/۴	۴۲۷۶/۶	۴۸۸۲/۷	۵۷۱۰/۱	جمع منابع عمومی

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

◀ در بخش تجارت خارجی براساس پیش بینی صندوق بین المللی پول تجارت خارجی ایران در سال ۲۰۲۰ با کاهش ۱۶ میلیارد دلار روبرو می شود و به حدود ۷۰ میلیارد دلار می رسد.

◀ به دلیل بسته شدن مرزهای همسایگان ایران، صادرات ایران کاهش یافته است که با ادامه بیماری کرونا تداوم خواهد یافت. ضمن این که حدود ۲۳ درصد از صادرات غیرنفتی ایران مربوط به کشور چین است که با کاهش روبرو خواهد گردید. براساس گزارش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به دلیل اختلال در صادرات از مرزهای زمینی، کاهش ورود گردشگر هم از پیامدهای ویروس کرونا در حوزه تجارت خارجی است

◀ در چارچوب بودجه مصوب ۱۳۹۹، از حدود ۱۱ میلیارد دلار سهم دولت از منابع ارزی حاصل از صادرات نفت و خالص صادرات گاز، ۱۰/۵ میلیارد دلار برای اختصاص به واردات کالاهای اساسی است که با نرخ ۴۲۰۰ تومان منابع ریالی آن در بودجه منظور شده است. با کاهش منابع ارزی حاصل از صادرات نفت به حدود ۳/۶ میلیارد دلار، تامین ارز مورد نیاز کالاهای اساسی ممکن است با مشکل مواجه شود و اگر بخواهد از محل ارز حاصل از صادرات کالاهای غیرنفتی تامین شود، با توجه به نرخ بالاتر آن، اعتبارات مورد نیاز برای واردات آن را افزایش خواهد داد.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت ۱۳۹۹

در حوزه نیروی کار بر اثر شیوع ویروس کرونا، در حوزه اشتغال هر دو سمت عرضه و تقاضای بازار کار تحت تاثیر قرار خواهد گرفت. تعطیل و کاهش سطح فعالیت های اقتصادی منجر به تعدیل نیرو و کاهش تقاضای کار خواهد شد و عرضه کار نیز کاهش خواهد یافت، زیرا برخی افراد که به طور مستقیم با بیماری درگیر شده اند و برخی دیگر به طور غیرمستقیم با اقدامات مراقبتی و کاهش تعاملات، ساعات کاری حضور خود را تقلیل خواهند داد. لذا، به نظر می رسد در سال ۱۳۹۹ با کاهش نرخ مشارکت و کاهش اشتغال مواجه خواهیم بود. فعالیت کسب و کارهایی که به طور مستقیم از بحران کرونا متاثر می شوند کاهش می یابد و کاهش فعالیت این کسب و کارها می تواند منجر به افزایش بیکاری شود و رفاه خانوارها را تحت تاثیر قرار دهد. در این میان بیشترین ضربه اقتصادی را کسانی متحمل خواهند شد که دارای شغل دائم نیستند مانند دست فروشان و کارگران ساختمانی.

اطلاعات موجود نشان می دهد بخش های ساختمان، تامین آب و برق و گاز، هتلداری و رستوران بیش از ۵۰ درصد اشتغال بنگاه های کوچک را تشکیل می دهند، که به طور کامل از شرایط پیش آمده متاثر می شوند و در کوتاه مدت احتمال بیکاری آنان زیاد است.

بر اساس گزارش مرکز پژوهش های مجلس، در نیمه اول امسال ستانده کل اقتصاد بین ۷/۴ تا ۱۷/۳ درصد کاهش می یابد و بین ۱۲ تا ۲۷ درصد از شاغلان شغل خود را از دست میدهند. که معادل ۲/۹ و ۶/۴ میلیون نفر است.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

- ◀ **نقدینگی بخش خصوصی** به دلیل افزایش خالص بدهی بخش دولتی به نظام بانکی ناشی از کاهش منابع عمومی و نیاز به تامین کسری بودجه از محل منابع بانکی، افزایش تسهیلات بانکی برای تامین نیازهای بنگاه های دولتی و خصوصی و افزایش استفاده از صندوق توسعه ملی و تبدیل به ریال نمودن منابع ارزی ذی ربط، افزایش خواهد یافت. تسهیلات پیش بینی شده برای مقابله با کرونا نیز در افزایش نقدینگی مؤثر خواهد بود.
- ◀ کاهش تولید ناخالص داخلی از یک طرف و افزایش نقدینگی از طرف دیگر موجب افزایش **نرخ تورم** خواهد شد. این که تورم تا چه میزان افزایش خواهد یافت، وابسته به سیاست های انبساطی دولت و همچنین انتظارات تورمی فعالان اقتصادی است. حتی اگر آثار تورمی به سیاست های پولی محدود باشد، انتظارات تورمی می تواند اثرات بزرگتری بر سطح قیمت ها داشته باشد. افزایش قیمت دارایی ها در اقتصاد نشانه آشکاری از شکل گیری انتظارات تورمی است. افزایش شاخص های بورس، نرخ ارز و سکه طلا نشان از انتظارات تورمی دارد که مالیات های انبساطی دولت نیز تقویت می شود.
- ◀ صندوق بین المللی پول وضعیت تورم ایران را در مسیر بهبود پیش بینی کرده است. بدین ترتیب که میزان تورم ایران را که در سال ۲۰۱۹ حدود ۴۱/۱ درصد برآورد کرده بود، در سال ۲۰۲۰ به میزان ۳۴/۲ درصد و در سال ۲۰۲۱ نیز ۳۳/۵ درصد پیش بینی کرده است. آخرین اطلاعات رسمی نرخ تورم ایران مربوط به سال ۱۳۹۸ می شود که به روایت مرکز آمار ایران به عنوان مرجع اصلی انتشار آمار، حدود ۳۵ درصد و بنا به روایت بانک مرکزی ۴۱ درصد بوده است. از طرف دیگر براساس گزارش مرکز آمار ایران تورم ماه فروردین ۲/۷ درصد بوده در حالیکه در دهک اول (کم درآمدترین خانوار) یک واحد درصد بیشتر از دهک دهم بوده است.

بررسی آثار اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در سال هجرت تولید

◀ سهم بازار سرمایه در تامین مالی اقتصاد به یک چهارم افزایش یافته و با توجه به ظرفیت های بازار سرمایه و اتخاذ تدابیر لازم می توان این نسبت را به ۵۰ درصد افزایش داد. به ویژه این که این بازار ظرفیت خوبی در مردمی کردن اقتصاد دارد.

◀ چهار دلیل برای گرایش مردم به بازار سرمایه می توان ذکر کرد:

- 1) افزایش ارزش شرکت به دلیل افزایش ارزش دلار در دو زمینه ارزش جایگزینی و ارزش فروش شرکت ها ناشی از بروز تورم و جاماندگی بورس نسبت به بازار ارز و طلا در سال های ۹۶ و ۹۷
- 2) کاهش نرخ سود بانکی و مدیریت بازار ارز و طلا که باعث رکود بازارهای رقیب و انتقال پول به بورس شد
- 3) حمایت گسترده دولت از بازار سرمایه
- 4) روحیه خاص اقتصادی جامعه و توجه به بازارها هنگام رشد قیمت و تشکیل صف های خرید

◀ براساس مصوبه اخیر هیات وزیران باقیمانده سهام دولت در ۹ شرکت بزرگ، بانکی و بیمه ای، پالایشی، پتروشیمی، فولاد، مس و دو شرکت خودرو سازی با تخفیف ۲۰ تا ۲۵ درصد از طریق صندوق های قابل معامله در بورس (ETF) به مردم واگذار می شود.

◀ در روز ۲۷ فروردین ۱۳۹۹، ۱۰ درصد از سهام شرکت شستا وابسته به سازمان تامین اجتماعی به عنوان بزرگترین هولدینگ دولتی در بازار بورس اوراق بهادا عرضه شد. تعداد شرکت های این هولدینگ ۱۸۷ شرکت است که از آن ها ۸۲ شرکت بورسی هستند. از نظر ارزش ۸۳ درصد بورسی می باشند. هر سهم عرضه شده ۸۶۰۰ ریال قیمت گذاری شده است. ۲ واحد درصد از سهام عرضه شده نیز مربوط به صندوق های سرمایه گذاری است.

راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با آثار کودی بیماری کرونا

الف - سیاست های کلی مرتبط با وظایف دولت

- ✓ شناسایی افراد مبتلا و جدا کردن آن ها از جامعه و هدایت آن ها به بیمارستان ها و نقاهتگاه ها
- ✓ مراقبت و نگهداری از کسانی که نیازمند تخت بیمارستانی و مراقبت های ویژه هستند
- ✓ تهیه و تامین لوازم مورد نیاز مردم و تجهیزات بیمارستانی
- ✓ فراهم کردن نیازمندی های عمومی از جمله مواد غذایی مورد نیاز

ب - اختصاص یک میلیون میلیارد ریال برای موارد زیر:

- ✓ ۱۹۵ هزار میلیارد ریال به بخش بهداشت، دارو، درمان و تجهیزات پزشکی
- ✓ ۵۵ هزار میلیارد ریال کمک به صندوق بیمه بیکاری
- ✓ ۵۲۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات به کسب و کارها در ۱۰ رسته ای که در این ایام تحت فشار شدید قرار گرفته اند. سود این تسهیلات ۱۲ درصد است.
- ✓ ۲۳۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ۱۰ میلیون ریالی که در روزهای اولیه اردیبهشت ماه در اختیار یارانه بگیران قرار خواهد گرفت و از تیرماه به تدریج از یارانه آن ها کسر می شود. به بیان دیگر یارانه های اردیبهشت و خرداد طبق روال گذشته پرداخت می شود و از یارانه تیرماه به بعد مبلغ قسط که حدود ۳۵۰ هزار ریال است، کسر خواهد شد.

راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با آثار کودی بیماری کرونا

ج- عرضه سهام شرکت های دولتی

در آینده نزدیک در سال ۱۳۹۹، سهام دولت در ۹ شرکت دولتی در رشته های انرژی (پالایشگاه و پتروشیمی)، مالی (بانک ها و بیمه ها) و صنایع فلزی و معدنی در بورس عرضه خواهد شد. براساس اظهارات وزیر امور اقتصادی و دارایی، در این مرحله از واگذاری تصمیم بر این است که به صورت فراگیر این سهام عرضه شود تا همه مردم با اعمال تخفیف هائی (در مرحله اول و فقط برای یک بار) در دو رده ۲۰ و ۲۵ درصدی با سقف خرید ۲۰ میلیون ریال به ازای هر نفر بتوانند سهام عرضه شده را خریداری کنند.

د- راهکارهای مقابله با عدم تعادل بودجه

✓ اقدام سریع در جهت اجرایی کردن مالیات های جدید پیش بینی شده در بودجه ۱۳۹۹، از جمله مالیات بر

املاک مسکونی خالی، مالیات بر واحدهای مسکونی و خودرو های گرانقیمت

✓ حذف معافیت های مالیاتی

✓ تجدید نظر در تعرفه های گمرکی

✓ اجرایی کردن مولد سازی دارایی ها

✓ تاکید به دستگاه های اجرایی برای فروش اموال مازاد

✓ تلاش مضاعف در وصول درآمدهای دستگاه های اجرایی پیش بینی شده در قانون بودجه

✓ واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای مشخص شده در قانون بودجه

راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با آثار کدوی بیماری کرونا

✓ فروش اوراق مالی از طریق ساز و کار عملیات بازار باز

✓ تلاش در جهت واگذاری شرکت های دولتی مازاد بر منابع پیش بینی شده در قانون بودجه

✓ حذف فعالیت های موازی و غیر ضروری دستگاه های اجرایی

✓ غربالگری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای با تاکید بر طرح هایی که در سال ۱۳۹۹ امکان خاتمه آن

ها وجود دارد

✓ فعال سازی کمیته تخصیص اعتبار موضوع قانون برنامه و بودجه کشور، مصوب ۱۳۵۱

✓ اجرای کامل تبصره (۲۰) قانون بودجه ۱۳۹۹

د- سایر سیاست های دولت در ارتباط با کرونا

❖ هوشمند و الکترونی سازی بخش های مالیاتی و خزانه داری، قرار گرفتن سامانه تدارکات زیر نظر ذی حسابان

و انجام خریدهای دولتی در محیط الکترونیکی با حضور مشتریان

❖ روان سازی فضای کسب و کار برای تسهیل امور سرمایه گذاری. در این زمینه مجوزی از قوه قضائیه برای

ایجاد دادگاه تجاری اخذ شده است. همچنین پنجره واحد الکترونیک برای تجارت ایجاد می شود.

راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با آثار کدوی بیماری کرونا

❖ هوشمندسازی و حذف نظارت های مضر در گمرک، فعال سازی کریدور آبی علاوه بر کریدور سبز گمرکی که ۵۸ درصد از فعالان را پوشش دهد.

❖ مولدسازی ۷ میلیون میلیارد تومان دارایی های دولت و قرارداد آن ها در چرخه اقتصاد کشور

❖ واگذاری بخشی از ۲۸۰ هزار میلیارد ریال شرکت های دولتی ارزیابی شده و به روز شده در کشور که قابلیت واگذاری دارند.

❖ اعمال تخفیف در واگذاری سهام متعلق به دولت در قالب صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله در بورس (ETF) به شرح زیر:

➤ سهام قابل واگذاری به «صندوق سرمایه گذاری قابل معامله واسطه گری های مالی» شامل باقیمانده سهام متعلق به دولت و با شرکت های دولتی در شرکت های بیمه البرز، بیمه اتکایی امین، بانک های صادرات ایران، ملت، تجارت، به میزان ۲۰ درصد

➤ سهام قابل واگذاری به «صندوق سرمایه گذاری قابل معامله خودروسازی و صنایع فلزی» شامل باقیمانده سهام متعلق به دولت و یا شرکت های دولتی در شرکت های ایران خودرو، سایپا، ملی صنایع مس ایران و فولاد مبارکه به میزان ۲۵ درصد

راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با آثار کدوی بیماری کرونا

◀ سهام قابل واگذاری به «صندوق سرمایه گذاری قابل معامله صنایع پالایش نفت و پتروشیمی» شامل باقیمانده سهام متعلق به دولت و یا شرکت های دولتی در شرکت های پالایش نفت تبریز، پالایش نفت بندر عباس، پالایش نفت اصفهان و پالایش نفت تهران به میزان ۲۰ درصد

واگذاری سهام شرکت های فوق می تواند به صورت ثبت سفارش بوده و همچنین مشمول تخفیف های ذکر شده در مورد اول فوق باشد. مبنای محاسبه قیمت برای تخفیف نیز قیمت متوسط سهام در سی روز منتهی به فراخوان واگذاری خواهد بود.

سیاست های دولت در خصوص راهبری بهش تولید

سازمان برنامه و بودجه ۲۲ برنامه

وزارت امور اقتصادی و دارایی ۴۳ برنامه

شرکت های دانش بنیان ۸ برنامه

وزارت جهاد کشاورزی ۸ برنامه

وزارت صنعت، معدن و تجارت ۷ برنامه

وزارت راه و شهرسازی ۷ برنامه

وزارت نیرو ۱۳ برنامه

وزارت نفت ۶ برنامه

سایر ۱۰ برنامه

۱۲۴ برنامه

مجموع

راهکارهای سایر کشورها برای مقابله با آثار کرونا

- ◀ در **آمریکا** بسته ۲۲۰۰ میلیارد دلاری موسوم به «بسته نجات» ارائه شده است، که بزرگترین کمک مالی است که توسط کنگره به تصویب رسیده است. این مبلغ در حدود نصف بودجه سالانه این کشور است. ۵۰۰ میلیارد دلار کمک به صنایع به شدت خسارت دیده و ۲۹۰ میلیارد دلار پرداخت مستقیم به خانوارها با سقف ۳ هزار دلار به از هر خانوار از جمله مهم ترین بخش های این بسته حمایتی هستند
- ◀ **انگلیس**، یک بسته ۱۰۰۰ میلیارد دلاری در نظر گرفته است. همچنین کسب و کارهای کوچک مانند خرده فروشی، هتلداری، و مشاغل تفریحی نیز می توانند تا ۲۵ هزار پوند کمک مستقیم مالی دریافت کنند. بانک انگلستان نیز بهره بانکی خود را به یک درصد کاهش داده است.
- ◀ در **اسپانیا** دولت بسته ای ۱۰۰ میلیارد دلاری را برای حمایت از وام های شرکت ها در نظر گرفته است. همچنین ۱۷ میلیارد دلار به طور مستقیم به مشاغل ارائه کرده است.
- ◀ دولت **اتریش** برای جبران و جلوگیری از سقوط اقتصادی کشور، در مرحله نخست بسته حمایتی ۴ میلیارد یورویی را برای جبران زیان شرکت ها و جلوگیری از تعدیل نیروی انسانی و اعلام ورشکستگی آن ها ارائه کرده است. همچنین دولت به زودی از بسته حمایتی خود به میزان ۳۸ میلیارد یورو برای کاهش آثار مخرب بحران کرونا برای اقتصاد رونمائی خواهد کرد.

راهکارهای سایر کشورها برای مقابله با آمار کرونا

- ◀ **دولت ایتالیا** بسته حمایتی برای کمک اقتصادی به آن دسته از افرادی که در بحران ویروس کرونا بیشترین لطمه را خوردند و برای خرید مایحتاج خود در مضیقه هستند ارائه کرده است که شامل بن خرید و بسته های غذائی می شود. بسته اول شامل ۳۵ میلیارد دلار بود که از این مبلغ ۷۹/۴ میلیارد دلار بلافاصله در اختیار شهرداران قرار رفت تا به نیازهای شهروندان خود پاسخ دهند. علاوه بر این ۴۰۰ میلیون یورو دیگر در قالب بودجه ای ویژه برای افراد نیازمند در نظر گرفته شده است.
- ◀ **دولت سوئد** برای ساعات کاری کوتاه تر یارانه ای در نظر گرفته است. مالیات ها را کاهش داده، وام های ضمانتی اعطا کرده و مقرراتی را برای استفاده از مزایای بیکاری طولانی مدت تسهیل کرده است.
- ◀ **دولت کره جنوبی** بودجه اضطراری بالغ بر ۷/۱۳ میلیارد دلار را به تصویب رسانده است. بیش از ۷۰ درصد این بودجه به صورت تزریق نقدینگی به بازار های این کشور و ۳۰ درصد بقیه در قالب کمک به بنگاه های اقتصادی به منظور جبران کاهش سطح درآمد شرکت ها در نظر گرفته شده است.
- ◀ **در هنگ کنگ** به شهروندان کم درآمد خدماتی مانند حمل و نقل عمومی و بسته های مواد غذائی ارائه شده است.
- ◀ **در ژاپن** یک بسته حمایت اقتصادی با ارزش بیش از ۱۰۸ هزار میلیارد ین (حدود ۹۱۹ میلیارد یورو) ارائه شده است که معادل ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور است

راهکارهای سایر کشورها برای مقابله با آمار کرونا

◀ بسته حمایتی دولت **اندونزی** کاهش ۳ درصدی نرخ مالیات بر شرکت ها و رسیدن آن به ۲۲ درصد را شامل می شود. این دولت همچنین اقداماتی مانند بهره مند ساختن ۱۰ میلیون خانوار از کمک معیشتی برای تامین مواد غذایی و تخفیف تعرفه برق و سایر معافیت ها را برنامه ریزی کرده است.